

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/14/2017
Identifikačné číslo spisu: 4016200352
Dátum vydania rozhodnutia: 31.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4016200352.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: O. U. K., bytom J., I. XXXX/XX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, 29. augusta 8 a 10, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. novembra 2016, č. k. 23Sd 157/2016-24 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd 157/2016-24 zo dňa 21. novembra 2016 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Nitre (ďalej v texte len „krajský súd“) rozsudkom z 21. novembra 2016, č. k. 23Sd 157/2016-24 potvrdil rozhodnutie odporkyne z 9. februára 2016, č. XXX XXX XXXX 0, ktorým Sociálna poisťovňa, ústredie podľa § 66 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie starobného dôchodku od 1. novembra 2013, v spojení s rozhodnutím odporkyne zo 16. marca 2016, č. XXX XXX XXXX 0, ktorým Sociálna poisťovňa, ústredie podľa § 66 ods. 3 a § 82 zákona o sociálnom poistení rozhodla o zvýšení starobného dôchodku od 1. januára 2014 na sumu 90,70 eur mesačne. Rozhodla tak aj podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a podľa § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 295/2014 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty zvýšila navrhovateľovi od 1. januára 2015 starobný dôchodok na sumu 96,90 eur mesačne a podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a podľa § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/20145 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty zvýšila navrhovateľovi od 1. januára 2016 starobný dôchodok na sumu 98,80 eur mesačne. Krajský súd navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že preskúmal napadnuté rozhodnutia odporkyne podľa § 250l ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný.

Ďalej krajský súd uviedol, že navrhovateľ je poberateľom výsluhového dôchodku, ktorý je vyplácaný z osobitného systému dôchodkového zabezpečenia a je poberateľom starobného dôchodku za dobu poistenia vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia.

Navrhovateľ žiadosťou zo 16.8.2015 požiadal o zvýšenie starobného dôchodku od 1.3.2013 do 31.10.2013 vzhľadom na to, že mu zaniklo povinné dôchodkové poistenie od 1.11.2013. Právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX 0 z 19.5.2014 podľa § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. od 1.3.2013 bol zvýšený starobný dôchodok na sumu 80,90 eur mesačne a zvýšený od 1.1.2014 na sumu 89,70 eur.

Ďalej krajský súd dodal, že podľa § 66 ods. 9 zákona o sociálnom poistení sociálna poisťovňa určí sumu starobného dôchodku podľa ods. 3 a 4 v kalendárnom roku len raz. Keďže navrhovateľ tak, ako to vyplýva z jeho podania, ktoré bolo doručené sociálnej poisťovni, nepožiadal o zvýšenie starobného dôchodku od 1.11.2013, odporkyňa vydala nové rozhodnutie 16.3.2016, ktorým zvýšila starobný dôchodok v zmysle § 82 zákona o sociálnom poistení a príslušných Opatrení Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR za každý kalendárny rok 2014, 2015, 2016 na sumu 98,80 eur mesačne.

Vykonaným dokazovaním mal krajský súd jednoznačne preukázané, že odporkyňa postupovala v zmysle zákonných ustanovení a v súlade s platnými právnymi predpismi, preto napadnuté rozhodnutia odporkyne z 9.2.2016 a 16.3.2016 ako vecne správne podľa § 250q ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku potvrdil.

O trovách konania krajský súd rozhodol tak, že navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania, pretože nemal v konaní úspech.

II.

Navrhovateľ podal v zákonnej lehote proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. novembra 2016, č. k. 23Sd 157/2016-24 odvolanie, ktorým sa domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky nariadil pojednávanie znovu a doplnil dokazovanie na inom súde, nakoľko pre porušovanie práv na Krajskom súde v Nitre požiadal navrhovateľ o vylúčenie z kraja Nitra do iného kraja z viacnásobného porušenia práv.

V podanom odvolaní navrhovateľ uviedol, že dňa 21.11.2016 vycestoval motocyklom do Nitry za účelom pojednávania, ktoré bolo na Krajskom súde v Nitre. Po vstupe do budovy prešiel celé prízemie a hľadal pojednávaciú miestnosť s jeho menom. Keď prišiel znovu k službe pri vchode tak im oznámil, že nevie nájsť pojednávaciú miestnosť, ktorá na zápisnici z posledného pojednávania nebola, ani nie je uvedená. Služba ho poslala na informačné centrum. Odtiaľ bol poslaný na ďalšie informačné centrum, ktoré mu z počítača podľa spisovej značky zistilo kde sa koná pojednávanie. Zaklopal, otvoril dvere a pozdravil. Bolo oznámené, že sa zapisuje vyhlásenie rozsudku.

V zápisnici uznesenia je uvedené, že účastníci konania prehlásili, že nemajú nové dôkazy a tým vyhlásil súd dokazovanie za skončené. S touto formuláciou sa navrhovateľ nestotožňuje, pretože si doniesol výpis z banky, ktorý nie je možné prekontrolovať podľa stanoviska poisťovne, ktorá mu neodpísala až na upozornenie a pokyn súdu z predchádzajúceho konania. Bol jeho záujem konzultovať a žiadať od poisťovne od ich zástupcu vysvetlenie k veci. Okrem toho odpoveď poisťovne nebola návazná na obsah jeho textu v odvolaní. Ak by nebol podal podnet na súd, tak by sa možno nebol dočkal žiadneho výsledku ani odpovede. Predmetom súdneho sporu bolo odstrániť nedostatky a rozpory k čomu nedošlo. Zo správy, ktorá bola navrhovateľovi na pokyn súdu zaslaná je z dátumu 16.3.2016. To je podľa navrhovateľa dôkaz toho, že nekonali, pretože jeho odvolanie bolo zasielané pred týmto dátumom. Navrhovateľ je toho názoru, že ak by nebol písal aj na súd, tak by bol došiel o lehotu a nebol by sa dopracoval k žiadnemu výsledku. Navrhovateľ chce tým naznačiť, že k reakcii došlo iba na podklade podnetu zaslaného na súd.

Ďalej navrhovateľ uviedol, že toto sú dôvody a dokazovanie, ktoré chcel a malo sa uskutočniť na súde a čo bolo hlavnou podstatou veci. To, že nebola vyznačená pojednávacia miestnosť nie je jeho chybou, takže môže konštatovať, že jeho práva garantované zákonom neboli splnené ani uskutočnené, aj napriek tomu, že súdne konanie ešte zastihol a nič nebránilo tomu, aby sa zákonom stanovené práva splnili. Samotný text úradného záznamu dokazuje to, že sa odôvodňovalo rozhodnutie súdu, dostavil sa účastník atď... Zápisnica skončená 9,40 hod. Z toho môžem konštatovať, že bola možnosť v konaní pokračovať, ale sa tak nestalo. Právo na spravodlivý proces, právo vyjadriť sa k veci, zásada ústnosti a podobne.

Ďalej navrhovateľovi vo vyhlásení absentuje zápis-text poučenia, čo je jeden z najdôležitejších úkonov súdu pre uplatnenie si práv občana. Sú vyhlásenia od ktorých sa počíta lehota hneď a sú lehoty od doručenia. Vo vyhlásení nestačí uviesť, že bol poučený bez textu. V prípade zlyhania alebo nepoužitia nahrávacej techniky sa to dá zneužiť v neprospech občana uplatňujúceho si svoje práva. Súd je spravodlivý a preto musí zachovávať pravidlá a ctiť si zákony.

Navrhovateľ ďalej považoval za potrebné poukázať na to, že podľa času zo zápisu asi nebol plánovaný priestor na dokazovanie. Začiatok 9,30 hod. a ukončenie o 9,40 hod. Je zástanca právneho názoru, že do tak krátkeho času sa nedajú uplatniť a realizovať potrebné práva. Žiada súd, aby boli jeho výroky vnímané v prípade jeho pochybenia z hľadiska právnej istoty a opatrnosti iba vo forme podozrenia.

Navrhovateľ žiada nadriadený súd, aby nariadil pojednávanie znovu a doplnilo sa dokazovanie na inom súde, nakoľko pre porušovanie práv na KS v Nitre požiadal o vylúčenie z kraja Nitra do iného kraja z viacnásobného porušenia práv.

Navrhovateľ by ďalej v tejto veci chcel upozorniť na to, že v rozsudku je uvedený dátum deň 21.11.2016. Silne pochybuje, že tento rozsudok bol napísaný dňa 21.11.2016. Tento deň bol iba vyhlásený z čoho má záznam, ktorý si vyžiadal. Súd má na písanie vyhláseného rozsudku 30 dní. Ak bol napísaný dňa 21.11.2016 prečo bol navrhovateľovi doručovaný po vyše dvoch mesiacoch podľa dátumu na rozsudku uvedenom. Navrhovateľ mal záujem vycestovať do zahraničia ale čakal na doručenie rozsudku, pretože chcel vedieť znenie rozsudku vyhláseného a rozsudku doručeného. S akým dátumom bol písaný rozsudok je podľa navrhovateľa zistiteľné z počítača, ktorý vo svojom programe ukladá dátum písania dokumentu a nedá sa oklamať. Obsahuje tri kľúče prístupu. Ten, ktorý si dáva pisateľ, servis, výrobca.

Podľa navrhovateľa v prvom odstavci odôvodnenia doručeného rozsudku je spomenuté, že zvýšenie starobného dôchodku od 1.11.2013 bolo zamietnuté pretože sociálna poisťovňa určí sumu starobného dôchodku za dobu poistenia, počas poberania starobného dôchodku za kal. rok len raz. O možnosť zvýšenia starobného dôchodku má možnosť požiadať od 1.1.2014. Tu navrhovateľ upozorňuje na nezmysel. Nie je si vedomý, že by bol písal niečo 10.3.2016. K odvolaniu na zamietajúce stanovisko nedostal žiadnu odpoveď až na pokyn súdu uloženú odporcovi. On žiadal o doplatenie až v roku 2015. Teda v zamietajúcom odvolaní bol uvedený nezmysel, prečo uvádzali rok 2014. Treba si prečítať písomnosť sociálnej poisťovne a navrhovateľovo odvolanie, v ktorom upozorňoval na osobitný zákon o policajnom zbere.

Navrhovateľ podal jedno odvolanie voči rozhodnutiu, na ktoré mu nebola zaslaná odpoveď. Odporkyňa podľa navrhovateľa nemala žiaden dokument o zaslaní nejakej písomnosti. Je toho názoru, že poisťovňa konala až na pokyn súdu. Navrhovateľ chce mimochodom upozorniť na protiústavnosť poučenia. Ak by nebol podal podnet na súd, doplatené peniaze by nebol videl, čoho dôkaz je nezaujatie stanoviska na jeho odvolanie až na súde, zaviazaním tejto povinnosti. Navrhovateľ vidí neústavnosť v tom (dve poučenia), že v prípade nepodania na súd, by zmeškal lehotu a mohol by dostať odpoveď, že mu nič nebránilo v tom, aby podal podnet aj na súd. Navrhovateľ je toho názoru, že takto by to bolo aj s jeho podnetom, čoho dôkazom je nezaslaná odpoveď stanovisko k odvolaniu až na pokyn súdu.

Podľa navrhovateľa do pojednávacej miestnosti vstúpil päť minút po začatí pojednávania. Meškal z dôvodu, že na listine nebola určená miestnosť pojednávania, ktorú musel zistiť na infocentrách súdu.

Ak by bola napísaná pojednávacia miestnosť, bol by na pojednávaní od samotného počiatku. To, že meškal 5 minút, nebola podľa navrhovateľa prekážka, pre ktorú by sa v pojednávaní nedalo pokračovať so všetkými jeho právami zo zákona určujúcimi a vyplývajúcimi. Vo vyjadrení z 25.11.2016 podanom osobne, je všetko podľa navrhovateľa riadne vysvetlené aj s nedostatkami, s ktorými nesúhlasí, ako napríklad, účastníci nepodali žiadne návrhy na doplnenie - dôkazom je aj úradný záznam, ktorého zhodnosť si navrhovateľ kontroluje nazeraním do spisu. Navrhovateľ mal a má záujem dokazovanie vykonať, a preto sa na súd dostavil. Záujem z jeho strany bol odstrániť rozdiel, čo je vo výpise z banky, a tým čo zaslali do sociálnej poisťovne, čo mu umožnené nebolo. V zápise bolo podľa navrhovateľa napísané, že účastníci konania nemali návrhy na doplnenie dokazovania, čo navrhovateľ považuje za zavádzanie súdom, ako závažný nedostatok hrubého porušovania práv zo strany súdu. Ostatné je vyjadrené v dokumente doručenom súdu dňa 25.11.2016 ako zaujatie stanoviska a tiež súčasť odvolania.

Na tretej strane 8 odstavce dokazuje, že dňa 16.8.2015 navrhovateľ požiadal atď... Na tretej strane druhý odstavce zo spodu potvrdzuje, že dňa 16.3.2016 poisťovňa vydala nové rozhodnutie za kalendárny rok 2014, 15, 16. Toto je podľa navrhovateľa jasný dôkaz a podozrenie z toho, že sociálna poisťovňa nekonala v súlade so zákonom až 16.3.2016 po podaní podnetu na súd, čo je dôkazom toho, že bol navrhovateľ poškodený a nezaslali mu ani žiadnu písomnosť, aby zakryli svoje konanie a nedostatky až príkazom súdu.

Navrhovateľ ďalej nesúhlasí s posledným odstavcom tretej strany, pretože odporkyňa konala až na podnet súdu a nie sú odstránené rozdiely v písomnosti zaslanej súdu a tým, čo je zaslané banke. Súd navrhovateľovi nepriznal trovy konania, pretože nebol úspešný.

Úspech je podľa navrhovateľa už v tom, že súd vytvoril situáciu, poisťovňu konať a odstraňovať závalu, čoho dôkaz je druhý odstavce tretej strany rozhodnutie zo 16.3.2016 a jeho žiadosť bola podľa piateho odstavca tretej strany zo spodu rozsudku podaná 16.8.2015 s nezákonným stanoviskom zamietajúcim. Nové stanovisko, rozhodnutie poisťovne bolo 16.3.2016, ako je vyššie uvedené. Navrhovateľ žiada nadriadený súd, aby nariadil nové pojednávanie s odstránením nedostatkov medzi správou zaslanou súdu a správou zaslanou banke pre potvrdenie správnosti a odstránenia rozporov. Upozornil na to, že proti Nitre ako kraju, bola podaná zaujatosť pre mnohopočetné porušovanie zákona. Žiadal, aby mu boli uhradené trovy konania, pretože je z dôkazov popísaných jednoznačne preukázané, kto to spôsobil aj akým konaním.

Navrhovateľ sa vyjadril k vyjadreniu odporcu k podanému odvolaniu a uviedol, že s vyjadrením sociálnej poisťovne sa nestotožňuje. Neodpovedali mu na jeho počiatkové odvolanie, až na zásah súdu na prvom pojednávaní. V zamietajúcom stanovisku, ktoré bolo zaslané bol napísaný nezmysel, ktorý podrobne rozpísal v predchádzajúcej písomnosti. Reakcia konania nastala až 16.3.2016. Podľa zisťovania výpisu z banky a oznámenia pracovníčky sociálnej poisťovne údaje nie sú zhodné - teda totožné. Tieto nedostatky chcel navrhovateľ prejednávať na súde, čo mu nebolo umožnené. To znamená, že rozpory zostali neodstránené. Ak by nebol konal prostredníctvom súdu, poisťovňa by podľa preukázaných podkladov nebola vo veci konala. Na predchádzajúcom stavisku, ktoré súdu zaslal zotrval bez zmien. To znamená zaujatosť vyslovená celému Krajskému súdu trvá.

III.

K podanému odvolaniu sa vyjadrila odporkyňa. Zotrvala na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X z 9. februára 2016 v spojení s novým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX 0 z 16. marca 2016. Uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Odporkyňa má za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležité právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne. Poukázala na ustanovenie § 66 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, podľa ktorého Sociálna poisťovňa určí sumu starobného dôchodku podľa odsekov 3 a 4 v kalendárnom roku len raz. Nakoľko navrhovateľovi bol v roku 2013 už raz zvýšený starobný dôchodok, a to právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX 0 z 19. mája 2014, mohol mu byť starobný dôchodok opäť zvýšený až od 1. januára

2014. Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX 0 zo 16. marca 2016 bol navrhovateľovi podľa § 66 ods. 3 a § 82 zákona o sociálnom poistení od 1. januára 2014 zvýšený starobný dôchodok na sumu 91,70 eur mesačne.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP a § 492 ods. 2 SSP), prejednal vec podľa § 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania § 250ja ods. 2 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 SSP a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Z obsahu spisu je zrejmé, že na prejednanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu, vo veci zvýšenia starobného dôchodku nariadil krajský súd pojednávanie na deň 5. september 2016 v pojednávacej miestnosti č. 1, na ktoré predvolal účastníkov konania. Po skúmaní podmienok na konanie podľa Tretej hlavy Piatej časti občianskeho súdneho poriadku krajský súd nemal z vykonaného dokazovania oboznámením sa s obsahom administratívneho spisu odporkyne za preukázaný dátum expedície „nového“ rozhodnutia zo 16. marca 2016. Uznesením pojednávanie odročil na 21. november 2016 o 9,30 hodine s tým, že účastníci súdneho konania prítomní na pojednávaní zobrali termín pojednávania na vedomie. Krajský súd súčasne uložil odporkyni povinnosť doručiť rozhodnutie zo 16. marca 2016 navrhovateľovi.

Dňa 21. novembra 2016 krajský súd pokračoval v konaní podľa § 114 SSP, keď pojednával v neprítomnosti navrhovateľa, ktorý termín pojednávania vzal na vedomie na predchádzajúcom pojednávaní dňa 5. septembra 2016. Z obsahu úradného záznamu založeného na čl. 20 súdneho spisu bolo zistené, že navrhovateľ sa na pojednávanie dostavil v čase, keď sudkyňa odôvodňovala rozhodnutie vo veci samej.

V zmysle §115 ods. 1 OSP pokiaľ súd nariadi na prejednanie veci pojednávanie, je povinný predvolať na pojednávanie účastníkov. Touto povinnosťou súdu sa zabezpečuje realizácia základného práva účastníka občianskeho súdneho konania na prejednanie veci vo svojej prítomnosti zaručeného čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky. Ide o právo účastníka osobne sa zúčastniť vo svojej veci pojednávania (ak je nariadené), a to bez ohľadu na to, či by jeho prítomnosť mala vplyv na vynesenie rozhodnutia. Ak má byť toto základné právo realizované, musí byť účastníkovi umožnené, aby sa pojednávania mohol zúčastniť, takže účastník musí byť o termíne pojednávania súdom vyrozumieť. Keďže právo zúčastniť sa pojednávania musí byť zabezpečené reálne, predvolanie na pojednávanie alebo ako v danej veci upovedomenie o novom termíne pojednávania musí obsahovať aj označenie pojednávacej miestnosti, v ktorej krajský súd vec prejedná. Účasť účastníka na pojednávaní má povahu uplatňovania jeho základného práva, a nie plnenia niektorej z procesných povinností v zmysle §49 ods. 1 veta druhá OSP. Vzhľadom na vyššie uvedené zistenie krajský súd tým, že o novom termíne pojednávania upovedomil navrhovateľa bez označenia pojednávacej miestnosti, zbavil navrhovateľa základného práva byť prítomný na pojednávaní pred týmto súdom. Tým mu zároveň odňal možnosť konať pred súdom, pretože odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, znamenajúce porušenie práva na spravodlivý proces, zakladá dôvod na zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie veci mu na ďalšie konanie.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.